

KRONIEK «VERENIGING HANDELSRECHT»

Simonne Henrard - 3de lic. rechten

Op vrijdag 5 november 1971 ging te Utrecht in het congrescentrum Jaarbeurs, een ledenvergadering door van de vereniging «Handelsrecht».

Het hoofdthema op de agenda was een beraadslaging over het preadvies van de gezamenlijke hand van Mr. A.G. Lubbers, notaris te Amsterdam, en Mr. Y. Scholten, advocaat te 's-Gravenhage.

Het preadvies behandelde de veelbesproken nieuwe «Besloten Vennootschap» (BV).

Achtereenvolgens namen de Heren Professoren P. Sanders, F.J.W. Löwensteyn, J.M.M. Maeijer, Dorhoudt-Mees, en de Heren Schultz, van Schilfgaarden, van der Feltz, Haardt, Scholten, Westbroek en Drion het woord om hun aanmerkingen te maken op dit preadvies. Na de lunch werden hun argumenten weerlegd door de preadviseurs Mr. A.G. Lubbers en Mr. Y. Scholten.

Waarom een BV in Nederland ?

Het is bekend dat de indiening van een Ontwerp van Wet houdende regeling van de Besloten Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid direct verband hield met de eerste (bindende) richtlijn van de Raad van Ministers van de Europese Gemeenschappen betreffende coördinatie der vennootschapsrechten van de zes lidstaten.

Die Europese richtlijn, op 9 maart 1968 door de Raad vastgesteld en waaraan de zes lidstaten hun wetgeving (behoudens een speciale verlenging voor Nederland) moesten aanpassen, heeft betrekking op drie onderwerpen : openbaarmaking van akten en gegevens door vennootschappen, rechtsgeldigheid van verbintenissen van vennootschappen en nietigheid van vennootschappen.

De BV-wet-10689 beoogt ook voor Nederland een vennootschaps-

vorm te creëren, die zoals de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid naar het recht der vijf andere lidstaten, aan de openbaarmakingsplicht van balans en winst- en verliesrekening - althans voorlopig - niet zal onderworpen zijn.

De heersende opvatting is, dat als gevolg van BV-wet-10689 circa dertigduizend NV's zich het kleed der BV willen aanmeten. Waarmee ik meen dat het belang van deze nieuwe vennootschapsvorm voldoende bewezen is.

KRONIEK

CONFERENTIE : «INTRODUCTION TO THE SWEDISH LEGAL SYSTEM» door Prof. dr. Kurt Grönfors (1)

Simonne Henrard, Johny Groseli, Louis Lafili

Bedenkingen aan aanleiding van de conferentie van Prof. dr. GRÖNFORS gehouden te Göteborg op 11 januari 1972 voor 47 studenten uit de derde licentie die onder auspiciën van het «Svenska Institutet» deze stad bezochten.

1. HET ZWEEDSE RECHT

De Zweedse grondwet dateert van 1809 en beïnvloedt nog steeds de geest van de huidige wetgeving. De zeer concrete praktijk beantwoordt echter niet meer aan de letterlijke teksten van die Grondwet, dit ten gevolge van het democratiseringsproces dat vooral na het einde van de Eerste Wereldoorlog aan belang won.

In 1954 werd begonnen met een grondwetsherziening waarmee men hoopt klaar te komen tegen het jaar 2.000 ; als belangrijkste punt in deze hervorming wordt het samensmelten van beide Kamers van de «Riksdag» gezien.

Inzake burgerlijk recht, strafrecht en handelsrecht houdt het Zweedse recht het midden tussen het Continentale en het Anglo-Amerikaanse Rechtssysteem. De oorzaak hiervan ligt in de middeleeuwen, want reeds in 1350 bezat Zweden een uniform wetboek dat gebaseerd was op het Germaans gewoonterecht. In de 16e-17e eeuw werd Romeinsrechtelijke invloed binnengesmokkeld, via

(1) Prof. Grönfors doceert transportrecht te Göteborg. Hij is een der promotors van het T.C.M.-systeem (Transport Combiné de Marchandises).

de omweg van het Duitse recht, en drukte zijn stempel vooral op het eigendomsrecht.

Het nieuwe wetboek dat in 1734 klaar kwam, bleef tot op heden van kracht. Grote delen ervan werden gedurende de 19e en 20e eeuw herzien, doch zodanig dat de systematische structuur en de typisch lakonieke stijl bewaard bleven. De belangrijkste factoren bij de recente hervormingen waren de **Interskandinavische coöperatie** en de sociaal-democratische ideeën van de laatste regeringen (Het Zweedse Socialisme !)

2. DE OMBUDSMAN

Door de instelling van de «Ombudsman» na de Zweeds-Russische oorlog werd een oud gebruik geïnstitutionaliseerd dat gekend stond als «**the access to the King**», de mogelijkheid een geschil aan de koning zelf voor te leggen.

Was er oorspronkelijk slechts één Ombudsman met enkele secretarissen, nu zijn er vier «**Ombudsmän**» en een hele personeelsstaf. De Ombudsmannen zijn gewoonlijk hoge ambtenaren die door de «**Riksdag**», het Zweedse Parlement, worden benoemd voor vier jaar. Deze termijn kan verlengd worden. Hun voornaamste bezigheid is ervoor zorg te dragen dat de vrijheid, de veiligheid en de eigendom van elke Zweed gevrijwaard blijven. Hiertoe kunnen zij elke enquête houden die hun nuttig lijkt, ook zonder dat er klacht werd neergelegd of wanneer er klacht werd neergelegd door iemand die zelf niet het slachtoffer van het misbruik was.

De «**Ombudsman bij het Parlement**» (1809) moet het individu beschermen tegen elk machtsmisbruik van de centrale en (sedert 1957) ook van de plaatselijke overheid.

De functie van «**Ombudsman voor de pers**» werd gecreëerd in 1969 opdat de enkeling niet steeds een proces zou moeten aanhangig maken wanneer hij in zijn eer wordt aangetast door lasterlijke persberichten.

De «**Ombudsman voor de vrijheid van de handel**» (1954) en de «**Ombudsman voor de verbruikers**» (1971) waken respectievelijk over de naleving van de concurrentiewetgeving en de bescherming van de verbruiker tegen ongeoorloofde praktijken.

De «**Ombudsmän**» zijn geen rechters noch hebben zij een uitgebreide administratieve bevoegdheid, hun efficiëntie en nut ligt in hun zeer onafhankelijke positie en het hoge morele gehalte van de personen in kwestie. Verantwoording zijn zij enkel verschuldigd tegenover het Parlement door het voorleggen van een jaarlijks rapport. In elk individueel geval geven zij een beslissing die slechts in dat individuele geval geldend is en de rechtbanken zijn niet gebonden door hun interpretaties of maatregelen.

3. DE NOORDSE RAAD EN DE E.E.G.

Op het einde van de vorige eeuw (rond 1870) gaf een studentenbeweging een nieuwe impuls aan de Scandinavische eenheidsgedachte.

In het begin was de samenwerking waartoe de regeringen onder druk van de volksmening werden aangezet zeer informeel. Dit bleef zo tot in 1952 wanneer de Noordse Raad werd opgericht. In deze Raad zetelen 68 leden (16 aangeduid door de Deense regering, 17 door de Finse, 6 door de IJslandse, 18 door de Zweedse evenals door de Noorse Regering, één vertegenwoordiger van het eiland Aland en twee vertegenwoordigers van de Wetgevende Raad van de Faroer-eilanden).

Op de jaarlijkse Vergadering van de Raad, die een week duurt, zijn gemiddeld ook een vijftienveertigtal Ministers van de lidstaten aanwezig. Zij hebben echter geen stemrecht. De Noordse Raad heeft geen beslissingsbevoegdheid en zijn taak is principieel beperkt tot het geven van adviezen inzake problemen van samenwerking tussen de lidstaten. De lopende zaken worden afgehandeld door vijf gespecialiseerde commissies, door de Ministerconferenties en door de samenkomsten van allerlei instellingen en administraties.

Het bestaan van de Noordse Raad liet de betrokken Regeringen toe gezamenlijk en geharmonieerd op te treden in Internationale Instellingen en op Internationale Conferenties, een gezamenlijke economische politiek te voeren, een gemeenschappelijke handels- en arbeidsmarkt te creëren, dezelfde sociale voordelen te bezorgen aan de inwoners van de vijf Staten, de nationale wetgevingen te harmoniseren, een gemeenschappelijk research-programma (Nord-forsk) op touw te zetten en ook inzake cultuur de 21,5 miljoen inwoners van de lidstaten nader bij elkaar te brengen (Nord-vision m.b.t. de televisie en sedert 1971 het meer algemene Nord-kult-accord).

Tot 22 januari 1972 maakten de drie Scandinavische landen deel uit van de E.F.T.A. (E.V.A.) Hoewel van opzet ruimer dan alleen de Scandinavische landen gaf de E.F.T.A. aanleiding tot weer nauwere samenwerking tussen Zweden, Denemarken en Noorwegen. De toetreding van de twee laatstgenoemden tot de E.E.G. stelt zowel de functie van de E.F.T.A. als van de Noordse Raad weer in vraag. Het vinden van nieuwe vormen van samenwerking zowel tussen de Scandinaven en de rest van Europa noemde Prof. Grönfors «de grootste uitdaging voor de hedendaagse Zweedse politici». In dit verband kan misschien de nieuwe Inter-Noordse Ministerraad, opgericht na de tweede conferentie van Helsinki, in 1971, een voorname rol gaan spelen.

Zweden, dat door zijn neutraliteitspolitiek niet kan toetreden tot de E.E.G. zal in de toekomst zijn wetgeving meer en meer moeten afstemmen op het communautaire recht wil het de aansluiting met de overige Scandinavische landen en Europa niet verliezen.